

Vỏi sỏ lỏy lan nhanh chóng cỏng sỏ gia tỏng tỏ lỏ tỏ vong bỏi đỏi dỏch COVID-19, liỏu cỏ hỏi giỏnh chiỏn thỏng cỏa Trump trong cuỏc bỏu cỏ Tỏng thỏng Mỏ diỏn ra vỏo thỏng 11 tỏi đỏy bỏt đỏu bỏ đỏ dỏa?



Nỏc Mỏ đang hoỏng loỏn dỏi sỏ tỏn công cỏa virus corona chỏng mỏi (SARS-CoV-2). Đỏy là cuỏc khỏng hoỏng toỏn diỏn lỏn nhỏt mà Donald Trump phỏi đỏi mỏt kỏ tỏ khi lỏn cỏm quyỏn đỏn nay, bao gỏm khỏng hoỏng y tỏ, kinh tỏ, xỏ hỏi, và cỏng cỏ thỏ trỏ thành mỏt cuỏc khỏng hoỏng chỏnh trỏ quy mỏ rỏt lỏn.

Tỏnh đỏn sỏng 30/3, sỏ ngỏi mỏc COVID-19 ở thỏnh phỏ New York là 36.221 ngỏi, trong đỏ 790 ca tỏ vong. Bang New York ghi nhỏn tỏng cỏng 66.479 ngỏi đỏc xỏc đỏnh mỏc COVID-19 và sỏ ngỏi tỏ vong là 1.218, trong khi dỏch vỏn chỏa đỏt đỏnh.

Theo th tr New York Bill de Blasio, thành ph ch có th cung c p các trang thi t b y t thi t y u đ n ngày 5/4, trong đó máy th đ ang b thi u h t nghiêm tr ng. Hi n nay, t c đ l y lan c a d ch b nh ở New York đ ang di n ra r t nhanh, gi ng nh đ i d ch cúm Tây Ban Nha 100 n m tr c.

Ngày 28/3, t New York Times có bài vi t đi sâu phân tích t i sao M l ng phí h n m t th ng trong vi c ng n ch n s l y lan c a virus SARS-CoV-2. Theo đó, s s su t k thu t, ch quan, không xét nghi m trên quy mô l n đã khi n ng i dân M phi tr giá b ng sinh m nh c a mình. Cùng ngày, t USA Today bình lu n: “T thành ph l n nh t cho đ n th tr n nh nh t, nh ng sai l m nghiêm tr ng trong 7 tu n qua đã khi n M m t đi c h i ng n ch n cu c kh ng ho ng COVID-19. C quan giám sát Liên bang không nh n th c đ c hi m h a ngày càng tr m tr ng h n, không n i l ng quy t c nên đã c n tr vi c xét nghi m d phòng c a các phòng thí nghi m và b nh vi n l n”.

Ngày 29/3, Chuck Todd - ng i d n ch ng trìn c a NBC News đã đ t câu h i v i ng c viên t ng th ng c a đ ng Dân ch Biden: “Li u Donald Trump có phi ch u trách nhi m khi ph n ng ch m tr c s bùng phát c a virus SARS-CoV-2 hay không?” M c dù luôn công kích cách th c x lý kh ng ho ng COVID-19 c a Chính quy n Donald Trump, song Biden c ng phi th a nh n câu h i này “quá hóc búa”.

Tuy nhiên, cùng v i s l y lan c a d ch b nh và s ng i t v ng t ng m nh, li u Donald Trump có g p tr ng i trong cu c b u c t ng th ng vào tháng 11 hay không? Ngô Húc, phó Giáo s v truy n thông chi n l c và quan h công chúng c a H c vi n báo chí, i h c bang Arizona cho r ng t l th ng c c a Donald Trump s là trên 95%, tr khi ông g p v n đ v s kh e ho c s c đ c bi t khác.

Xét nghi m và chu n b không đ y đ , song k t qu th m dò ý ki n không gi m mà l i t ng lên.

Trong b i c nh tình hình d ch b nh di n bi n ngày càng t i t , t l ng h Donald Trump l i ngày càng t ng. Hi n có ít nh t 50% ng i dân M có đánh giá tích c c đ i v i ông.

Bài viĩt “Mĩt nĩĩc M, hai dĩch bĩnh” đĩng trĩn tĩp chí FTChinese đĩ phân tích vĩ nhĩng nhĩn đĩnh khĩc nhau cĩa đĩng Dân chĩ và đĩng Cĩng hòa đĩi vĩi dĩch COVID-19. New York đĩĩc ghi nhĩn là tĩm dĩch nghiĩm trĩng nhĩt cĩa M, và Quĩn Queens (New York), nĩi Donald Trump sinh ra là khu vĩc dĩch bĩnh diĩn biĩn nghiĩm trĩng nhĩt, song phĩn lĩn ngĩĩi New York khĩng bĩ phiĩu cho Donald Trump trong cuĩc bĩu cĩ nĩm 2016. Là “bang xanh” ruĩt thĩt, song lĩi cĩ mĩt lĩĩng lĩn ngĩĩi nhĩp cĩ mĩi khĩng đĩĩc phĩi bĩo thĩ cĩa đĩng Cĩng hòa quan tĩm, trong cuĩc bĩu cĩ nĩm 2016, Hillary Clinton nhĩn đĩĩc 59,01% phiĩu bĩu cĩa bang New York trong khi Donald Trump chĩ nhĩn đĩĩc 36,52%, lĩi thĩ chiĩn thĩng cĩa đĩng Dân chĩ là 22,49%. Cĩ vĩ hĩi nghĩch lý, nhĩng Donald Trump sĩ khĩng nhĩn đĩĩc sĩ ĩng hĩ cĩa cĩ tri New York trong cuĩc bĩu cĩ tĩng thĩng nĩm 2020, cho dù ỹng khĩng chĩ tĩt hay khĩng tĩt dĩch COVID-19.

Cĩ chĩ phĩng dĩch do bĩu cĩ dĩn dĩt

Sĩ bĩng phĩt cĩa dĩch bĩnh lĩn này cho thĩy vĩc lĩy chĩ sĩ chĩng khoĩn đĩ làm tiĩu chí lĩnh đĩo là vĩn đĩ rĩt nguy hiĩm. Ngày 5/2, khi Donald Trump đĩĩc tĩyĩn bĩ vĩ tĩi sau phiĩn tĩa luĩn tĩi, ngày 19/2, thĩ trĩĩng chĩng khoĩn Mĩ tĩng lĩn mĩc cao nhĩt trong lĩch sĩ. Tĩt cĩ nhĩng đĩĩu này làm cho ý thĩc cĩnh giĩc cĩa Donald Trump giĩm mĩnh.

Giĩi truyĩn thĩng Mĩ đĩng dĩn tiĩt lĩ vĩc sĩ truy cĩu trĩch nhiĩm đĩi vĩi hĩng loĩt sai lĩm cĩa Chĩnh quyĩn liĩn bang khi đĩi mĩt vĩi sĩ bĩng phĩt cĩa dĩch bĩnh lĩn này. Theo nhĩng ngĩĩi thuĩc đĩng Dân chĩ, Chĩnh quyĩn Donald Trump là mĩt đĩi ngĩ khĩng chuyĩn nghiĩp, hĩn nĩa do Donald Trump thĩch thĩ hiĩn thĩ mĩnh và thĩch nhĩng thĩn tĩn biĩt phĩc tĩng thay vĩ dĩa vĩo sĩ liĩu, nĩn nhĩng quyĩt đĩnh cĩa ỹng trong giai đĩn đĩu dĩĩng nhĩ đĩ phĩn ỹnh tĩ duy nhĩt quĩn tĩ lĩc lĩn cĩm quyĩn, đĩ là chĩ cĩn nhĩng ngĩĩi trung thĩn tĩp tĩc đĩn kĩt đĩng phĩa sau thĩ Donald Trump cĩ thĩ phĩt lĩ tĩnh chĩt nghiĩm trĩng cĩa dĩch bĩnh, cho đĩn khi dĩch bĩnh vĩĩt khĩi tĩm kiĩm sĩt.

Trĩ trĩu thay, kĩt quĩ thĩm dò ý kiĩn cĩa kĩnh truyĩn thĩng đĩĩc mĩnh danh là “ngĩĩi nhĩ cĩa đĩng Cĩng hòa” Fox News cĩng bĩ ngày 27/3 cho thĩy theo cĩc cuĩc phĩng vĩn ngĩu nhiĩn tĩ ngày 21-24/3, Biden (49%) sĩ cĩ 9% cĩ hĩi đĩnh bĩi Donald Trump (40%) trong cuĩc bĩu cĩ tĩng thĩng nĩm 2020. ỹĩ là cuĩc thĩm dò ý kiĩn đĩu tĩn kĩ tĩ khi Biden hĩp nhĩt cĩc phe phĩi trong cuĩc bĩu cĩ sĩ bĩ cĩa đĩng Dân chĩ.

Tĩt nhiên, các cuộc thĩm dò ý kiĩn này đã bĩ qua và không tính đĩn sĩ khác biĩt có thĩ tĩo nên giĩa kĩt quĩ bầu cử cĩa chĩ đĩ đĩi cĩ tri và viĩc kiĩm phiĩu phĩ thông.

Trĩ lĩi phĩng vĩn Fox News, Kayleigh McEnany, ngĩĩi phát ngôn chiĩn dĩch tranh cĩ cĩa Donald Trump kiên quyĩt cho rĩng kĩt quĩ thĩm dò ý kiĩn cĩa Fox News là không chính xác và nhĩn mĩnh Trump sĩ thĩng Biden.

Phát biĩu cĩa Kayleigh McEnany là có cĩ sĩ. Trên thĩc tĩ, mĩu chĩt cĩa vĩn đĩ là liĩu mĩt nhĩ lãnh đĩo có nên dĩa vào sĩ liĩu thĩm dò ý kiĩn đĩ chĩ đĩo các biĩn pháp phòng dĩch cĩa mình hay không? Liĩu đĩi dĩch COVID-19 sĩ viĩt lĩi cĩc diĩn chính trĩ và xĩ hĩi nĩĩc Mĩ hay không?

Theo Ngô Húc, kĩt quĩ thĩm dò ý kiĩn cĩa Washington Post và ABC (thĩn đĩng Dân chĩ) tĩ ngày 22-25/3 cho thĩy Donald Trump (47%) chĩ kém Biden (49%) 2 đĩĩm phĩn trĩm, hoàn toàn nĩm trong phĩm vi sai sĩ. Ngô Húc cho biĩt: “Tĩ lĩ thu hĩi mĩu ‘thĩm dò ngĩu nhiên’ trên phĩm vi toàn quĩc chĩa đĩn 7%, không có ý nghĩa đĩi diĩn và giá trĩ tham khĩo. ĩ các bang cĩa Mĩ, đĩu này càng không có ý nghĩa, bĩi vì tính đĩi diĩn cĩa mĩt sĩ các bang có dân sĩ đĩng nhĩ New York và California... sĩ vĩĩt tĩ lĩ; ngoài ra, khi sĩ dĩng đĩn thoĩi cĩ đĩnh đĩ làm phĩĩng pháp mĩu thì tĩ lĩ đĩu nghiĩng vĩ phĩa đĩng Dân chĩ tĩ 3% - 5%”.

Ngô Húc giĩi thĩch: “Xĩt tĩ hai hĩ tham chiĩu, mĩt là nĩng lĩc lãnh đĩo khiĩn cho ngĩĩi Mĩ tâm phĩc, khĩu phĩc khi xĩy ra thĩm hĩa. ĩĩu này thĩ hiĩn ĩ các cuộc thĩm dò ý kiĩn, hĩn 90% đã ĩng hĩ Donald Trump và tĩ lĩ này khó có thĩ tĩng lên. Kĩt quĩ các cuộc thĩm dò ý kiĩn tĩng lên hoàn toàn xuĩt phát tĩ phĩi trung gian và đĩng Dân chĩ. Tĩi sao vĩn đĩ này lĩi xĩy ra trong bĩi cĩnh kĩt quĩ luĩn tĩi Donald Trump đã đĩĩc công bĩ? Rĩt đĩn giĩn, vì nĩng lĩc lãnh đĩo mà ông thĩ hiĩn khi đĩt vào hai hĩ tham chiĩu khác đĩ so sánh thì cho thĩy ông rĩt nĩi trĩi, nghĩa là Donald Trump đã thĩ hiĩn đĩĩc nĩng lĩc lãnh đĩo vào thĩi đĩĩm xuĩt hiĩn khĩng hoĩng. Hai hĩ tham chiĩu này là gĩ? Hĩ tham chiĩu thĩ nhĩt là các quĩc gia dân chĩ phĩĩng Tây, bao gĩm ĩĩc, Canada, Ý, Pháp. Nĩu nhĩng quĩc gia này phĩn ĩng theo Donald Trump thì quĩ thĩc đĩy là sĩ ĩng phĩ quá nghĩo nĩn, không nhĩng bĩ đĩng, mà còn đĩn nhĩn hĩu quĩ tĩ viĩc “mĩ toang” cĩa. Hĩ tham chiĩu thĩ hai chính là đĩng Dân chĩ. Cho dù là lĩc lĩĩng nĩng cĩt hay là hai ĩng cĩ viĩn tĩng thĩng hiĩn nay cĩa đĩng (Biden và Sanders), đĩu công kĩch và chĩ trĩch sau khi

Donald Trump đ ra các bi n pháp x lý d ch b nh. Hi n nay, xem ra s công kích và ch trích c a h không nh ng sai l m hoàn toàn, mà còn không th hi n đ c phong thái c a nhà lãnh đ o có quy n uy. So v i Biden và Sanders, rõ ràng Trump n i tr i h n. Ng i M th ng nói M không bao gi ch n đi u t t nh t, mà nh t đ nh s l a ch n đi u ít gây h i nh t. Vì v y, có th kh ng đ nh Donald Trump s đ n đ u v i kho ng cách r t xa so v i các ng c viên khác”.

Xác su t chi n th ng c a “t ng th ng th i chi n”

Giai đ o n ch ng d ch hi n nay đ c xem gi ng nh tình tr ng kh n c p trong th i chi n. Theo Ngô Húc, n u gi i truy n thông cho r ng d ch b nh s nh h ng đ n k t qu th m dò ý ki n c a Donald Trump, thì c b n ch a hi u đ c dân ý là gì. Tr c h t, l ch s M cho th y m t khi n c M g p th m h a an ninh mang tính qu c gia thì ng i dân M s đ oàn k t. D ch b nh l n này có th nói là m t cu c kh ng ho ng, song trên th c t nó là m t th m h a c p qu c gia, đây không ph i th m h a t nhiên do con ng i gây nên, mà là th m h a đ n t bên ngoài, v y nên khi qu c gia đ i di n v i kh ng ho ng, ng i dân M luôn đ oàn k t ch t ch phía sau nhà lãnh đ o.

Nhìn t ti n l c a l ch s, t l ng h c a Bush (con) t ng m nh t 40% lên 91% sau s ki n 11/9/2001; trong Chi n tranh Vùng V nh, t l ng h c a Bush (cha) c ng t ng m nh t 40% lên 93%. Có th nói đây là m t lo i ch ngh a yêu n c và tinh th n dân t c c a ng i M.

Theo Ngô Húc, qu th c Chính quy n Donald Trump đã ng phó ch m tr , ch quan sau khi d ch b nh xu t hi n, song c ng không th đ l i hoàn toàn cho h . Sau khi d ch b nh xu t phát t Trung Qu c, s chu n b v tâm lý và các ph ng di n khác c a m i ng i và toàn th gi i không đ c đ y đ , h n n a M đã s m đ xu t v i Trung Qu c v vi c c chuyên gia đ n th c đ a tìm hi u tình hình nh ng không đ c ch p nh n, nh ng ph n h i t phía Trung Qu c không ph n ánh đ c m c đ kh ng ho ng trên th c t c a n c này, do đó M không th c s hi u rõ đ c v n đ gì đang x y ra. Trong b i c nh nh v y, nh ng bi n pháp mà Donald Trump đ ra là có th lý gi i đ c. Khi d ch b nh xu t hi n, sau khi nh n th y m i vi c nghiêm tr ng h n so v i t ng t ng, Donald Trump đã xoay chuy n r t nhanh, bao g m t ng m nh ch ng trình c u tr , ti p đó ban b tình tr ng kh n c p Liên bang, chi vi n cho các bang.

Ngày 31/1, Donald Trump tuyên b t ngày 2/2 s t m ng ng giao thông đ ng không gi a M và Trung Qu c, nh ng ng i M t Trung Qu c tr v đ u phi cách ly 14 ngày. Ngô Húc cho r ng đ i u này cho th y s quy t đoán c a Donald Trump: “Khi chính sách này v a đ c đ a ra, có th nói là đã gây ch n đ ng đ i v i th gi i, đ ng Dân ch là đ i t ng b ch n đ ng nh t và ch trích Donald Trump nhi u nh t, ti p đ n là gi i truy n thông M, ngay c T ch c Y t th gi i c ng ch trích M, trong khi đó Trung Qu c cho r ng M ‘gi u đ bìm leo’”. Tuy nhiên, bây gi nhìn l i, th c t đã ch ng minh nh ng bi n pháp c a Donald Trump ít nh t đã khi n cho M có m t th ng đ chu n b, song ti c là M đã b qua c h i này.

T ng th ng đã gây thanh th nh th nào?

Ngo i tr d ch b nh xu t hi n vào đúng th i đi m b c ngo t, m t tác đ ng l n khác c a d ch b nh đ i v i b u c t ng th ng M là li u ho t đ ng t p trung hàng nghìn c tri đ t o thanh th và t ch c đ i h i đ ng có b h y b vì tình hình d ch b nh hay không, trong khi Donald Trump v n xu t thân t ngôi sao truy n hình th c t.

M c dù có m t s nhà báo lo l ng v s an toàn b i nh ng đ ng thái gây thanh th trong b i c nh d ch COVID-19 lan r ng, ngày 28/3, Donald Trump v n kiên quy t đích thân ch trì l kh i hành tàu b nh vi n “USNS Comfort” c a H i quân M t thành ph Norfolk, bang Virginia, đi đ n thành ph New York, trung tâm bùng phát c a d ch COVID-19. Khi các ph ng ti n truy n thông tràn ng p hình nh Donald Trump đ ng phát bi u tr c tàu “USNS Comfort” có treo hình ch th p màu đ trên n n tr ng, m i ng i khi đó đã có th hi u đ c s l i h i c a Donald Trump. Ngày 30/3, “USNS Comfort” đ n Manhattan và b t đ u đ i u tr cho nh ng ng i ch a b nhi m virus SARS-CoV-2 vào ngày hôm sau, giúp các b nh vi n quá t i dành nhi u gi ng b nh h n đ đ i u tr các b nh nhân m c COVID-19. “USNS Comfort” là m t b nh vi n có s c ch a h n 1.000 gi ng b nh, 12 phòng ph u thu t, trên thuy n có h n 1.200 nhân viên y t. Donald Trump tuyên b v i ng i dân New York: “Chúng tôi ở đây đ ph c v các b n, chúng tôi chi n đ u vì các b n. Chúng tôi luôn ở bên c nh các b n mãi mãi. Các b n có s h tr v ng ch c c a c n c”.

Công b ng mà nói thì Chính quy n Donald Trump đã b l th i gian vàng đ ng ch n d ch b nh, song trong th i đi m quan tr ng này, thái đ và s vi n tr th c ch t c a Chính quy n Donald Trump đóng vai trò r t quan tr ng đ i v i đ i ng nhân viên y t ch ng d ch t uy n đ u. Nh ng k ch ng đ i Donald Trump cho r ng ông nên chuy n mic cho chuyên gia c a trung tâm ki m soát và phòng ng a

dịch bnh M (CDC), hàng ngày ông đ u ch tr h p báo đ đánh bóng b n thân dù có nhi u quan đi m gây tranh cãi. Trong b i c nh dịch bnh khi hai đ ng bu c phi h y b các ho t đ ng gây thanh th cho cu c b u c t ng th ng, thì nh ng lu n đi u c a Donald Trump trong thông cáo báo chí hàng ngày rõ ràng là đang bi n h th ng truy n hình thành công c đ gây thanh th cho b n thân.

Tuy nhiên, Ngô Húc l i có s phân tích khác đ i góc đ báo chí: “i m m u ch t h n là trong m t môi tr ng nguy hi m, vi c m i ngày t ch c m t cu c h p báo kéo dài h n m t gi trong đi u ki n không có cách ly, đ ng tr c r t đ ng phóng viên, rõ ràng r t r i ro... Ng nhiên, Donald Trump không th gi i thích c n k m i v n đ, nh ng đi u này ch c ch n khi n m i ng i có c m giác yên tâm v ng i đ ng đ u đ t n c”.

Ngày 29/3, t i bu i h p báo v dịch COVID-19 c a Nhà Tr ng, Donald Trump nói r ng ông v a có đ c thông tin đ báo đ ng s nh t v virus SARS-CoV-2, ít nh t 2,2 tri u ng i M s t v ng. Ông đ a ra k t qu nghi n c u c a H c vi n Hoàng gia London công b ngày 16/3, nh n m nh đó là trong đi u ki n chính ph không có b t c đ ng thái gì, và nói r ng n u s ng i t v ng t 100.000 – 200.000 ng i, thì đó là m t chi n th ng đ i v i SARS-CoV-2, cho th y n l c c a chính ph. Đ a vào s đ i ngh ch gi a 100.000 và 22 tri u, m t m t làm cho ng i dân M b t đ u có tâm lý chu n b, m t khác c ng đ ng nh cho r ng vi c gi m s ca t v ng t 22 tri u xu ng 100.000 là công tr ng c a chính ph.

Hãy nhìn l i đánh giá c a Donald Trump đ i v i dịch COVID-19 trong m t tháng qua: Ngày 26/2, M có t ng c ng 15 ca m c COVID-19, Donald Trump đ đoán s ca bnh s nhanh chóng gi m v 0; ngày 5/3, Donald Trump cho bi t có kho ng 3.000 ca t v ng trên toàn th gi i, và M ch có 11 ca; ngày 9/3, Donald Trump thông báo ch có 22 ng i ch t vì SARS-CoV-2 M, trong khi cúm mùa làm cho 37.000 ng i M t v ng trong n m nay; ngày 13/3, Donald Trump l i nói r ng cúm l n (dịch cúm H1N1) n m 2009 gây nên cái ch t cho 14.000 ng i M, đ ng th i ch trích bi n pháp ng phó vào lúc đó c a Chính quy n Obama là m t th m h a.

H i n nay, Donald Trump mu n ng i M ch p nh n 100.000 - 200.000 ca t v ng là con s r t t t. Tính đ n 13 gi 30 phút ngày 30/3, bang New York có 66.497 ca bnh, chi m 46% n c M; s ng i t v ng là 1.218, t l t v ng h i n nay là 1,8%. So v i 10 gi 30 sáng cùng ngày, s ca ch n đoán xác đ nh m c COVID-19 c a toàn thành ph là 36.221, chi m 25% n c M; s ca t v ng là 790, t l t v ng là 2,1%.

Theo Donald Trump, n u s ng i M b ch t do SARS-CoV-2 đ c ki m soát m c 100.000 - 200.000 ng i, và gi s t l ch n đoán và t vng hi n nay không thay đ i, thì New York s có t 25.000 đ n 50.000 ng i t vng, suy ra thành ph New York có 1,2 - 2,4 tri u ng i m c COVID-19, chi m 14% - 28% t l dân s. Tuy nhiên, ch c ch n s ng i đ c ch n đoán s ít h n s ng i m c b nh. K t qu xét nghi m c ng cho th y kho ng 50% ng i b m c COVID-19 không có tri u ch ng ho c tri u ch ng nh , do New York không xét nghi m nh ng ng i không có tri u ch ng ho c tri u ch ng nh , nên có th r t đ ng ng i dân New York b m c COVID-19.

Th tr ng ch ng khoán và b u c

B n l n t đ ng ng ng giao d ch trong tháng 3 c a th tr ng ch ng khoán M đ th c t nh Donald Trump.

Ray Fair, nhà kinh t c a i h c Yale đã đ a ra m t mô hình v cách n n kinh t nh h ng đ n b u c, cho th y n u Biden đ i di n cho đ ng Dân ch và n u n n kinh t thu h p v i t c đ -4,4% trong h n 3 quý, thì đ a s phi u b u s h ng đ n đ ng Dân ch. T n m 1952 đ n nay, M đ c 7 l n s t gi m kinh t nghi m tr ng nh v y, song ch a bao gi x y ra vào n m b u c t ng th ng. C u quan ch c B Tài chính Robert Stern cho r ng vi c t ch c b u c trong tình hình kinh t bi n đ ng nh v y là v n đ r t khó đoán đ nh.

Trong cu c th m dò ý ki n vào tháng 4/2019, Công ty t v n và phân tích Gallup nh n th y khi đ c h i b n có c phi u cá nhân hay không, có thông qua qu ho c tài kho n ti t ki m h u trí đ n m gi c phi u hay không, thì 55% ng i M tr l i mình có c phi u, ngang v i m c trung bình 54% mà Gallup đi u tra t n m 2010 đ n nay, th p h n m c 62% tr c khi x y ra kh ng ho ng tài chính vào n m 2007 - 2008, song v n nh h ng đ n h n 50% ng i dân M.

C th gi i đi u bi t s say mê c a Donald Trump đ i v i ch s ch ng khoán. Theo th ng k c a New York Times, k t khi đ c c t ng th ng đ n cho đ n ngày 20/3/2020, ít nh t Donald Trump đã 131 l n đ ng tweet có liên quan đ n th tr ng ch ng khoán, h n n a đã c n th n ghi l i vi c th tr ng ch ng khoán liên t c thi t

l p các k l c m i (ít nh t 135 l n) do "l i t c Donald Trump".

Ngày 9/1, Donald Trump đ ng tweet vi t r ng : "Th tr ng ch ng khoán t ng lên m c cao nh t l ch s , qu h u trí 401k (k ho ch 401k là tài kho n l ng h u đ ng góp đ đi u ki n v thu , đ c xác đ nh trong ti u m c 401(k) c a B lu t Thu nh p N i b -ND) c a b n đ ng làm gì? T ng 70%, 80%, hay 90 %?

N u ch t ng 50%

, b n đã làm sai chuy n gì?". Ngày 19/2, Donald Trump tweet: "Tính đ n nay, th tr ng ch ng khoán đã t ng lên m c cao nh t l ch s !

". n ngày 20/3, sau chu i s t gi m kéo dài 1 tháng, ch s công nghi p Dow Jones gi m m nh xu ng m c khi Donald Trump tuyên th nh m ch c t ng th ng vào ngày 20/1/2017, ch s S&P 500 c b n t ng đ ng v i th i đi m đ u nhi m k t ng th ng c a Donald Trump.

D ch COVID-19 lan r ng và giá d u lao d c đã gây nên s sai l ch c a th tr ng, ch s ch ng khoán M gi m m nh 35%, th i bay h n 8.000 USD giá tr v n hóa th tr ng, ch trong vòng ch a đ n 1 tháng đã xóa s ch "l i t c Donald Trump".

Theo Ngô Húc, "l i t c Donald Trump" s không m t đi: "Có th nói s s t gi m m nh c a th tr ng ch ng khoán là m t tác đ ng không th ki m soát đ c, do đó đây không phi hoàn toàn là sai l m c a Donald Trump. Không th đ l i cho Donald Trump vì tài kho n các nhà đ u t s t gi m. M c dù tài s n t n th t, song hi n nay Ngân hàng đ tr liên bang M (FED) v n có k ho ch kích thích l n, và đi u này nh t đ nh s giúp th tr ng ch ng khoán ph c h i trong 6 tháng t i, tuy không th tr v m c cao nh t c a ngày 19/2, nh ng ít nh t c ng có th ph c h i đ c 50% - 60%. Đ đoán, trong 4-5 tháng tr c khi đi n ra b u c , th tr ng s liên t c t ng t m c đáy hi n nay, và biên đ t ng này ch c ch n s v t qua m c khi Donald Trump lên làm t ng th ng. Tr c th m b u c tháng 10 đ n tháng 11 n m nay, đ đoán ch s S&P 500 s dao đ ng m c 2700 - 2800 đi m, v t xa tiêu chu n hi n nay.

Ng i M thanh toán n nh th nào sau mùa Thu?

Hi n nay, các ph ng ti n truy n thông c a phái t do M hi n đã liên t c ch trích s ph n ng ch m tr , sai l m chính sách c a Chính quy n Donald Trump. Tuy nhiên, Ngô Húc nh n đ nh: “Các ph ng ti n truy n thông chính c a ph ng Tây không th r b trách nhi m. Theo đó, toàn b các ph ng ti n truy n thông c a phái t do nh MSNBC, CNBC, Washington Post, New York Time... đ u đ o ng c m c tiêu, v trí và đ đoán khi chuy n t i các thông tin c n thi t v d ch b nh trong th i gian tr c khi d ch COVID-19 x y ra”.

Theo Ngô Húc, k t khi d ch b nh b t đ u xu t hi n ở Trung Qu c vào ngày 21/1, cho đ n khi V H n phong t a thành ph vào ngày 23/1, bác s Lý V n L ng qua đ i vào ngày 6/2, d ch b nh ở Trung Qu c lên đ n đ nh đ i m vào ngày 15/2, trong th i gian then ch t c n ph i truy n t i tin t c thì t t c các ph ng ti n truy n thông chính c a M đ ng nh không có b t c thông tin nào v d ch b nh, ngo i tr Fox News. Tr ng tâm c a nh ng ph ng ti n truy n thông này khi đó t p trung vào phi n đ i u tr n lu n t i Trump. Ngoài các ph ng ti n truy n thông c a đ ng Dân ch , thì các ph ng ti n truy n thông chính c a M , bao g m CNN c ng không th tránh kh i trách nhi m đ i v i v n đ này”.

V n đ quan tr ng nh t là Obama đã làm t t h n trong tình hình t ng t nh v y. Tuy nhiên, Ngô Húc cho r ng Trump ch c ch n hành đ ng t t h n Biden và Sanders. Suy cho cùng Donald Trump là CEO, không ph i là m t chính khách, nh ng bi u hi n c a ông chính là ng i lãnh đ o c a m t doanh nghi p l n đ ng đ i m t v i m i đ e đ a t n vong, ông đã th hi n n ng l c phán đoán nhanh chóng và quy t đoán. Theo ông, mi n là xã h i không tê li t, thì Donald Trump v n chi m u th trong cu c b u c cho dù d ch COVID-19 gây nh ng t n th t nghiêm tr ng.

Liu Qiudi, nhà báo cho t p chí Th i báo tài chính Trung Qu c. Bài vi t đ c đ ng trên t p chí [FTChinese](#)

Minh Anh (gt)